

Yksityisten sosiaalipalveluiden valvontatyö toimikaudella 2020-2021

2794/05.00.00/2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.06.2021 § 109

Valmistelijat: vanhuspalveluiden asiantuntija Mari Luonsinen, p. 050 4703049, mari.luonsinen@salo.fi, kehitysvammahuollon esimies Laura Tuominen, p. 044 7783561, laura.tuominen@salo.fi ja sosiaaliohjaaja Hanna Suomi, p. 044 7723 399, hanna.suomi@salo.fi

Kunnan valvontavastuu kohdistuu kaikkiin yksityisiin sosiaalipalvelujen tuottajiin, joiden toiminta tapahtuu kunnan alueella sekä niihin palveluntuottajiin, joilta kunta hankkii palveluita. Yksityiset sosiaalipalvelut ovat joko luvanvaraista, ilmoituksenvaraista rekisteröitävää tai ilmoituksenvaraista ei-rekisteröitävää yksityisen toimijan tuottamaa palvelua. Valvonnan toteuttamista säätelee mm. laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) ja asetus yksityisistä sosiaalipalveluista (1053/2011) sekä Valviran ja aluehallintoviraston ohjeistukset.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt 11.11.2020 kokouksessaan Salon kaupungin valvontasuunnitelman, joka koskee Salon kaupungin sosiaali-, vanhus- ja terveyspalveluiden sosiaalihuollon valvontaa.

Salon vanhuspalvelut valvoo valvontasuunnitelman mukaisesti yksityisten sosiaalipalveluiden lisäksi omaa palveluaan vuodesta 2021 alkaen. Valvontaan on vanhuspalveluissa nimetty vanhuspalveluiden asiantuntija, hoivatyön päällikkö ja kotihoidon aluepäällikkö, jotka tekevät valvontakäynnit sekä muut valvontaan liittyvät työtehtävät oman työnsä ohella. Vuoden 2021 alusta lähtien vanhuspalvelut toteuttaa valvontaa kalenterivuositain ja toimikausista on luovuttu selkeyden vuoksi. Valvonnalla tarkoitetaan sekä viranomaisvalvontaa että sopimusvalvontaa. Ohjaus ja neuvonta kaikissa valvontamuodoissa on tärkeässä roolissa.

Vanhuspalveluissa valvontakäyntejä varten on otettu käyttöön sähköinen ennakkokysely, johon kunkin osaston osastovastaava/toimintayksikön vastaava vastaa ennen varsinaista valvontakäyntiä. Omien asumispalveluiden valvontakäynnit on aloitettu kevään 2021 aikana (7 valvontakäyntiä 6/2021 mennessä) ja kaikissa kaupungin omissa ympärivuorokautisen asumispalveluiden yksiköissä tullaan valvontakäynti toteuttamaan vuoden loppuun mennessä. Omien yksiköihin valvontakäynnit on toteutettu käymällä osastoilla paikan päällä.

Vanhuspalveluissa yksityisten luvanvaraisten palveluntuottajien valvontakäyntejä on toteutettu etäyhteyksin yhteensä 11 ajanjaksolla 6/2020 - 6/2021. Syksystä 2021 alkaen pyritään pääsemään jälleen paikan päälle yksiköihin valvontakäynneille ja sähköinen ennakkokysely tullaan ottamaan käyttöön myös yksityisten luvanvaraisten toimijoiden valvonnassa. Tämän lisäksi oltiin yhteydessä sähköpostitse ja pyydettiin

toimittamaan omavalvontasuunnitelma ja vastaamaan vuositeemaan liittyviin kysymyksiin niistä yksiköistä, jotka ovat mukana ostopalveluiden tuottajarekisterissä, mutta niissä ei ole parhaillaan salolaisia asukkaita.

Vammaisten palveluissa valvontasuunnitelman mukainen valvontatyö koskettaa sekä kehitysvammalain, että vammaispalvelulain nojalla tuotettua palvelua. Yksityisten palveluiden valvonnan lisäksi, sisäinen valvontatyö kehitysvammahuollossa alkaa syyskaudella 2021. Sisäistä valvontaa on aiemmin toteutettu eri teemojen, kuten riskienhallinnan, SHQS laatutyön, sekä Kaari/QWL- henkilöstön työhyvinvointiseurannan kautta. Syksyllä 2021 kehitysvammahuollon yksikköjen sisäinen valvonta tullaan suorittamaan erillisenä kokonaisuutena. Sisäiset valvontakäynnit tullaan toteuttamaan sähköisen ennakkohaastattelun/yksikkövierailujen kautta.

Yksityisten luvanvaraisten palveluntuottajien valvontakäyntejä on toteutettu etäyhteyksin yhteensä 13 yksikköön ajanjaksolla 11/2020 - 5/2021. Syksyllä 2021 on tarkoitus toteuttaa ennalta ilmoitetut valvontakäynnit paikan päällä yksiköissä. Sähköinen haastattelulomake toimii valvontakäynnin pohjana, joka lähetetään yksiköihin materiaaliopyynnön yhteydessä, noin kuukautta ennen tapaamista.

Ilmoituksenvaraisen valvonnan osalta käsiteltiin palveluntuottajien rekisteröinteihin tai muutoksiin liittyviä asioita. Työ koostui asiakirjojen tarkastuksesta ja palveluntuottajien haastatteluista, sekä lausunnoista.

Lastensuojelu toteuttaa luvanvaraisten yksiköiden valvontaa yhteistyössä Varsinais-Suomen sijaishuoltoyksikkö Tammen kanssa ja Turun kaupungin tukipalveluyksikön kanssa. Lastensuojelusta ei syksyn 2020 ja kevään 2021 aikana ole koronatilanteesta sekä haasteellisista esimiesjärjestelyistä johtuen aktiivisesti toteutettu valvontakäyntejä. Koronatilanteen helpottaessa valvontaa on tarkoitus suorittaa yhteisesti laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Lastensuojelun tarkastuskäyntien pöytäkirjat lähetetään Lounais-Suomen aluehallintovirastoon ja niihin kuntiin, jotka ovat sijoittaneet lapsia kyseisiin yksiköihin. Lisäksi tarkastuskertomukset tallennetaan Turun kaupungin extranettiin, josta ne ovat maakunnan kuntien saatavilla. Työtilassa säilytetään maakunnan alueen tarkastuskertomuksia sekä ylläpidetään kalenteria, joista voi seurata muiden kuntien toteuttamien tarkastusten aikatauluja. Tarvittaessa muiden kuntien käynneille mennään mukaan, jos laitoksessa on sijoitettuna salolaisia lapsia. Lisäksi lastensuojelussa kunkin lapsen asioista vastaavat sosiaalityöntekijät tekevät tarkastus- ja yhteistyökäyntejä osana sijoitusprosessia, muissa kunnissa sijaitseviin yksiköihin, joihin on sijoitettu tai harkitaan sijoitettavaksi salolaisia lapsia.

Ilmoituksenvarainen valvonta käsittää ilmoituksenvaraiset rekisteröitävät palvelut (päivä- ja työtoiminta, ei ympärivuorokautiset asumispalvelut, kotipalvelu ja muut sosiaalihuollon avopalvelut esimerkiksi tukihenkilötoiminta, perhetyö ja perheohjaus, sosiaalityö, valvotut tapaamiset) sekä ilmoituksenvaraiset ei-rekisteröitävät palvelut, joita ovat muun muassa kotipalveluiden tukipalvelut (ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut) ja niihin rinnastettavat palvelut.

Ilmoituksenvaraisen valvonnan osalta käsiteltiin palveluntuottajien rekisteröinteihin tai muutoksiin liittyviä asioita ja tehtiin ohjausta ja neuvontaa puhelimitse ja sähköpostilla. Rekisteriin kuulumisen edellyttää kunnan lausuntoa, joka perustuu asiakirjojen tarkastukseen ja haastatteluun.

Ilmoituksenvaraisen valvontatyön haasteeksi muodostui toimikaudella valvontaan liittyvän työajan löytyminen perustehtävän lomassa. Erityisesti perheiden palveluiden osalta ilmoituksenvaraisten palveluntuottajien ilmoitusten käsittely on pahasti ruuhkautunut saman aikaisesti, kun sosiaalityön ja lastensuojelun tukipalveluiden kilpailutuksen myötä on alueelle tullut runsaasti uusia toimijoita. Ilmoituksenvaraisen valvonnan luonne poikkeaa luvanvaraisesta valvonnasta. Tehtävä painottuu pääasiassa uusien palveluntuottajien ilmoitusten käsittelyyn, neuvontaan ja ohjaukseen sekä muutosilmoitusten käsittelyyn. Asiakirjojen hallintaprosessin selkeyttämistä on aloitettu, mutta sitä tulee jatkaa ja edelleen kehittää edelleen seuraavana toimikautena.

Mielenterveys- päihdepalveluissa ei syksyn 2020 ja kevään 2021 aikana ole koronatilanteesta, sekä haasteellisista henkilöstöjärjestelyistä johtuen aktiivisesti toteutettu valvontakäyntejä. Koronatilanteen helpottaessa valvontaa on tarkoitus suorittaa yhteisesti laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmissa on aloittaa niin ulkoiset, kuin sisäisetkin valvonnat syksyn 2021 aikana.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen ongelmaksi on muodostunut henkilöstöresurssit ja työntekijöiden irtisanoutuminen tai suuri vaihtuvuus. Koordinointi vastuu on ollut Mt- ja päihdepalvelujen ylilääkärillä ja Mt- ja päihdepalvelujen johtajalla. Käytännön tasolle uusi valvontasuunnitelma ei ole vielä intergroitunut toivotunlaisesti. Sosiaaliohjaajan työparina valvontakäynteihin osallistuvat työntekijät ovat aloittaneet valvontaan liittyvän koulutuksen VSSHP:n valvontakeskushankeen kautta. Ilmoituksenvaraisen toiminnan uusien palveluntuottajien haastatteluihin on osallistunut mielenterveys- ja päihdepalvelujen sosiaaliohjaaja.

Valvonnan koordinointia ja asiakirjahallintaa on kehitetty ja keskitetty palvelualueittain vuoden 2021 aikana. VSSHP:ssa on aloitettu 2021 aikana valvontakeskushanke, jonka tarkoituksena on yhtenäistää valvontakäytännöt maakunnan alueella. Hankkeesta on saanut koulutusta ja lisäksi valvontaa tekevien on ollut mahdollista osallistua valvontaverkoston tapaamisiin.

Vt. sosiaali- ja terveystalouden johtaja:

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta merkitsee tiedoksi yksityisten sosiaalipalveluiden valvontaryhmän toiminnan vuosilta 2020-2021.

Päätös:

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

